

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ

Η ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΙΑΣ

ΜΕ ΤΟ ΒΛΕΜΜΑ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ

ΕΝΗΜΕΡΩΣΟΥ ΕΓΚΥΡΑ | ΔΡΑΣΕ ΕΓΚΑΙΡΑ

Η κλιματική αλλαγή οφείλεται σε φυσικά αίτια αλλά κυρίως σε ανθρώπινες δραστηριότητες, με βασικά στοιχεία:

- Αύξηση της μέσης θερμοκρασίας και ακραία καιρικά φαινόμενα (καύσωνες, πλημμύρες).
- Μείωση του διαθέσιμου νερού άρδευσης.
- Μείωση της γονιμότητας του εδάφους.

Κύριες συνέπειες είναι η μείωση της παραγωγής και η αύξηση των παραγόντων που απειλούν την υγεία των φυτών.

Επιπτώσεις στην ελαιοκαλλιέργεια

Τα ακραία καιρικά φαινόμενα και ειδικά οι παρατεταμένες περίοδοι ξηρασίας και υψηλών θερμοκρασιών, επιδρούν άμεσα στο βιολογικό κύκλο των ελαιοδέντρων. Έτσι, επηρεάζεται η διαφοροποίηση των οφθαλμών, η ανθοφορία, η καρπόδεση και εν γένει η κατ' έτος παραγωγή (παρενιαυτοφορία). Ως αποτέλεσμα και σε συνδυασμό με άλλους παράγοντες εμφανίζεται όλο και πιο συχνά το φαινόμενο της ακαρπίας των ελαιοδέντρων σε αρκετές ελαιοκομικές περιοχές.

Οι παραγωγοί μπορούν να ρυθμίσουν όσο το δυνατόν την παρενιαυτοφορία με:

- α) ορθή διαχείριση και αύξηση της γονιμότητας του εδάφους του ελαιώνα
- β) επιμελημένη θρέψη των ελαιοδέντρων
- γ) ενδεδειγμένη χρονικά συγκομιδή με αποφυγή τραυματισμού των καρποφόρων βλαστών του δέντρου
- δ) ορθολογική άρδευση

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ
Δ/ΝΣΗ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Καλές γεωργικές πρακτικές για να και να αυξήσουμε την ανθεκτικότητα

1. Ανακύκλωση κλαδεμάτων ως υλικό εδαφοκάλυψης και θρέψης

Τεμαχισμός των κλαδιών και απόθεσή τους στο έδαφος, ώστε μακροπρόθεσμα να αυξηθεί η οργανική ουσία του εδάφους. Οι ιστοί των φύλλων και των λεπτών κλαδιών αποτελούν άριστη πηγή θρεπτικών στοιχείων, ενώ τα χονδρά κλαδιά (όσα δεν απομακρύνονται για χρήση ως καυσόξυλα) αποτελούν αποθήκη άνθρακα, δηλαδή πηγή οργανικής ουσίας μετά την αποσύνθεσή τους. Η συνηθισμένη πρακτική διαχείρισης των κλαδιών μετά το κλάδεμα της άμεσης καύσης στο χωράφι έχει πολλά μειονεκτήματα, τα κυριότερα των οποίων είναι η απελευθέρωση στην ατμόσφαιρα αερίων θερμοκηπίου και η καταστροφή πολύτιμης οργανικής ουσίας.

2. Ισορροπημένη λίπανση των καλλιεργειών

Ορθολογική λίπανση με βάση τις ανάγκες των δέντρων, το στάδιο ανάπτυξης και τις κλιματικές συνθήκες που επικρατούν κατά την εφαρμογή τους. Η αλόγιστη χρήση συνθετικών χημικών λιπασμάτων οδηγεί σε αύξηση της αλατότητας του εδάφους, σε αύξηση εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, αυξάνοντας εν τέλει και το κόστος της καλλιέργειας χωρίς κανένα όφελος.

3. Συστηματική παρακολούθηση των προσβολών και εχθρών των καλλιεργειών

Η κλιματική αλλαγή επηρεάζει την βιολογία των εχθρών της ελιάς. Η συστηματική παρακολούθηση των πληθυσμών των εχθρών των ελαιοδέντρων βοηθάει στην σωστή εφαρμογή των επεμβάσεων καταπολέμησής τους. Έτσι, αποφεύγονται άσκοπες επεμβάσεις που έχουν υψηλό οικονομικό - περιβαλλοντικό κόστος και επηρεάζουν αρνητικά την ποιότητα των παραγόμενων προϊόντων με υπολείμματα φυτοπροστατευτικών ουσιών.

ΕΙΜΑΣΤΕ ΕΝΕΡΓΟΙ ΣΤΗ ΝΕΑ ΠΡΟΚΛΗΣΗ

περιορίσουμε τις αρνητικές επιπτώσεις των καλλιεργειών στην κλιματική αλλαγή

4. Τροποποίηση της κλωρίδας για αύξηση της δέσμευσης διοξειδίου του άνθρακα

Ενίσχυση της βιοποικιλότητας με υποστήριξη της ωφέλιμης αυτοφυούς κλωρίδας των ελαιώνων και αποφυγή καλλιεργητικών εργασιών που τη μειώνουν -όπως η άσκοπη εντατική εδαφοκατεργασία και η αναίτια χρήση ζιζανιοκτόνων- έχει δείξει θετικά αποτελέσματα. Επίσης, η σπορά στους ελαιώνες, μιγμάτων ψυχανθών-αγρωστωδών δεσμεύουν διοξείδιο του άνθρακα από την ατμόσφαιρα και προσφέρουν οργανική ουσία και άζωτο βελτιώνοντας τη γονιμότητα του εδάφους.

5. Τροποποίηση του κλαδέματος των ελαιοδέντρων για αύξηση της δέσμευσης διοξειδίου του άνθρακα μέσω της φωτοσύνθεσης

Διαμόρφωση της κόμης των δέντρων με τέτοιο τρόπο ώστε να βελτιστοποιείται η αξιοποίηση της ηλιακής ακτινοβολίας και να μεγιστοποιείται η δέσμευση διοξειδίου του άνθρακα, ώστε να έχουμε καλύτερη βλάστηση και παραγωγή καρπού.

6. Ελάχιστη ή καθόλου καλλιέργεια του εδάφους για περιορισμό της διάβρωσης και καταστροφής της οργανικής ουσίας

Η καλλιέργεια (όργωμα) του εδάφους σε αρκετές περιπτώσεις οδηγεί σε επιδείνωση της διάβρωσης και σε μείωση της περιεκτικότητας του εδάφους σε οργανική ουσία, ιδιαίτερα σε επικλινή εδάφη, συντελώντας στην ερημοποίηση. Καλή πρακτική είναι η ελάχιστη δυνατή διατάραξη του εδάφους, ώστε να προστατευθεί αυτός ο πολύτιμος φυσικός πόρος από τη διάβρωση και την υποβάθμιση. Σε περίπτωση που το όργωμα είναι απαραίτητο, θα πρέπει να γίνεται κάθετα στην κλίση του εδάφους ή παράλληλα με τις ισοϋψείς.

7. Εφαρμογή στάγδην άρδευσης ως η πλέον αποδοτική μέθοδος

Λόγω της κλιματικής αλλαγής, θα μειώνεται η διαθεσιμότητα του νερού άρδευσης και θα αυξάνεται το κόστος του σε πολλές περιοχές. Τα κατώτατα και ανώτατα όρια των αναγκαίων ποσοτήτων για την ορθολογική χρήση νερού άρδευσης στα αναπτυγμένα δέντρα ελιάς ορίζονται από 240 ως 290 κ.μ./στρέμμα/έτος. Σε περίπτωση μειωμένης διαθεσιμότητας νερού (ξηρές περίοδοι) θα πρέπει να εφαρμόζεται ελλειμματική άρδευση. Για την ελιά ενδείκνυνται 120-160 κ.μ./στρέμμα/έτος.

Οι παραπάνω γεωργικές πρακτικές αποτελούν υποχρέωση των παραγωγών σύμφωνα με το καθεστώς πολλαπλής συμμόρφωσης.

ΠΡΟΣΑΡΜΟΖΟΜΑΣΤΕ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ

ΥΠΟΣΤΗΡΙΖΟΥΜΕ ΤΗ ΔΥΝΑΜΗ ΤΗΣ ΚΡΗΤΙΚΗΣ ΓΗΣ

Μπορούμε να εξασφαλίσουμε ένα πλαίσιο βιώσιμης ελαιοπαραγωγής με ικανοποιητικό εισόδημα, προστατεύοντας το περιβάλλον και παράγοντας άριστα ποιοτικά ελαιοκομικά προϊόντα.

- Εφαρμόζοντας λιγότερο εντατικά συστήματα καλλιέργειας.
- Αυξάνοντας τις καλλιέργειες ολοκληρωμένης και βιολογικής διαχείρισης με ηπιότερες περιβαλλοντικές επιπτώσεις.
- Παράγοντας ασφαλέστερα και ποιοτικότερα προϊόντα που ανταποκρίνονται στην προτίμηση των καταναλωτών.
- Επιλέγοντας στις νέες φυτεύσεις, αυτόχθονες τοπικές ποικιλίες, προσαρμοσμένες σε κάθε περιοχή.

ΓΙΑΤΙ Η ΕΛΑΙΟΚΑΛΙΕΡΓΕΙΑ ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ ΕΧΕΙ ΠΑΡΕΛΘΟΝ, ΠΑΡΟΝ ΚΑΙ ΜΕΛΛΟΝ

Μνημειακή Ελιά Βουβίων | ηλικίας 3.000 - 5.000 ετών | Νομός Χανίων

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2019